

Instytut Pamięci Narodowej - Wrocław

<https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/aktualnosci/172618,Demontaz-czterech-pomnikow-wdzieczności-Armii-Czerwonej-Glubczyce-Byczyna-27-paz.html>
28.04.2024, 23:56

Demontaż czterech pomników wdzięczności Armii Czerwonej - Głubczyce, Byczyna, 27 października 2022

27 października 2022 roku o godz. 9.00 - po raz pierwszy w historii - równocześnie w czterech miejscowościach: Głubczycach, Byczynie (opolskie), Bobolicach (zachodniopomorskie) oraz Staszowie (świętokrzyskie) odbędzie się demontaż czterech pomników poświęconych Armii Czerwonej. W Głubczycach, na briefingu prasowym o godz. 9.00 związanym z demontażem pomnika, obecny będzie Prezes IPN dr Karol Nawrocki (transmisja na kanale IPNtv), natomiast w pozostałych miastach prowadzona będzie transmisja w mediach społecznościowych oddziałów IPN.

Pomnik „Wdzięczności Armii Czerwonej” w Głubczycach został wzniesiony w 1945 roku w parku miejskim. Upamiętniał czerwonoarmistów poległych na terenie powiatu głubczyckiego. Obelisk, przed którym stoi figura żołnierza radzieckiego z pistoletem maszynowym, umieszczono na cokole dawnej Kolumny Zwycięstwa, upamiętniającej pruskie wiktorie z końca XIX w. W dolnej części cokołu jest umieszczona tablica z napisem: „Cześć i chwała żołnierzom Armii Radzieckiej poległym za wyzwolenie Ziemi Głubczyckiej – Głubczyce”. Rozbiórka pomnika w Głubczycach obejmie demontaż obelisku i sowieckiego żołnierza z zachowaniem zabytkowego cokołu z XIX w., na którym zostanie usytuowane nowe upamiętnienie sfinansowane przez IPN.

W Byczynie zostanie rozebrany pomnik „Wdzięczności Armii Czerwonej” znajdujący się na skwerze przy ul. Stawowej 3. Pomnik wzniesiono w 1945 roku na 1 Maja przy Prezydium Miejskiej Rady Narodowej. Upamiętniał 38 czerwonoarmistów z 1 Frontu Ukraińskiego, którzy w styczniu 1945 polegli w walkach o miasto. W latach 50. przeprowadzono ekshumację, a szczątki czerwonoarmistów przeniesiono na inne cmentarze. Pomnik pozostał. Ma kształt obelisku zwężającego się ku górze, był zwieńczony pięcioramienną gwiazdą. Kilkanaście lat temu usunięto z pomnika czerwoną gwiazdę i tablicę informującą, komu jest poświęcony. Pomnik usytuowany jest w zabytkowym parku. W województwie opolskim IPN zdemontował już dwa pomniki: w marcu w miejscowości Folwark (gmina Prószków) oraz w sierpniu w Brzegu.

W Bobolicach pomnik został wybudowany w 1945 roku przez żołnierzy radzieckich. Pomnik-obelisk jest z cegły, otynkowany, na frontowej ścianie znajduje się tablica z napisem w języku rosyjskim: „Wieczna chwała naszym bohaterom poległym w walkach o wolność i niepodległość naszej ojczyzny 1945 r.” Pomnik został wzniesiony na sześciu mogiłach

czerwonoarmistów, których szczątki w 1952 r. ekshumowano i przeniesiono na cmentarz w Koszalinie. Nowe upamiętnienie będzie w innym miejscu. IPN zdemontował w 2022 r. cztery pomniki w województwie zachodniopomorskim: w kwietniu w Białym Borze, w czerwcu w Starogardzie (gm. Resko), w lipcu w Stargardzie oraz w sierpniu w miejscowości Brojce.

W województwie świętokrzyskim usunięty zostanie pomnik żołnierzy Armii Czerwonej, który znajduje się na skraju lasu przy drodze nr 765 łączącej Szydłów z Kurozwałkami, na terenie Nadleśnictwa Staszów. Na monumentalnym pomniku z kamienia w kształcie portalu zamocowana jest tablica pamiątkowa z napisem: „Z tego miejsca dnia 12 I 1945 roku o godzinie 4-ej wojska 1-go Frontu Ukraińskiego Armii Radzieckiej pod dowództwem marszałka Koniewa huraganowym ogniem rozpoczęły ofensywę zimową w wyniku której wyzwolona została Polska i rozgromiony hitleryzm. Chwała niezwyciężonej Armii Radzieckiej”.

Prezes IPN w marcu br. zaapelował do samorządów o usunięcie z przestrzeni publicznej wszelkich nazw i symboli wciąż upamiętniających osoby, organizacje, wydarzenia bądź daty symbolizujące komunizm. – *Najwyższy czas nadrobić zaległości w tej dziedzinie (...)* Niech wybrzmi to jasno i wyraźnie: w polskiej przestrzeni publicznej nie ma miejsca na jakiegokolwiek upamiętnienia totalitarnego reżimu komunistycznego i służących mu ludzi – podkreślił w [oświadczeniu z 4 marca 2022 roku](#). Dzięki apelowi prezesa IPN rozpoczął się kolejny etap dekomunizacji w Polsce. Na oświadczenie dr. Karola Nawrockiego odpowiada coraz więcej samorządów, które chcą się pozbyć pozostałości totalitarnego systemu. Demontaże pomników to praktyczna realizacja ustawy z 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki.

[Oświadczenie Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej w sprawie dekomunizacji przestrzeni publicznej](#)

fot. Radio Opole

Pomnik „Wdzięczności Armii Czerwonej” w Grubczycach został wzniesiony w 1945 roku w parku miejskim [fot. Radio Opole]